

Recenzowana pozycja jest dość obszerna, zatem przetłumaczenie jej w całości na język polski byłoby trudnym przedsięwzięciem. Jednak z uwagi na potencjalną wartość, jaką dałoby przybliżenie technologii komunikacji i sterowania wzrokowego, uważam, że warto byłoby podjąć takie wyzwanie. Książkę można polecić studentom kognitywistyki, psychologii czy inżynierii medycznej, jak również osobom zajmującym się rehabilitacją i innego rodzaju pomocą osobom z niepełnosprawnością.

Bibianna Bałaj
Katedra Psychologii Eksperymentalnej
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II

SPRAWOZDANIE
Z MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ
PT. „CZŁOWIEK W PRACY I ORGANIZACJI:
PERSPEKTYWA PSYCHOLOGICZNA”
KATEDRA PSYCHOLOGII ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA KUL
LUBLIN, 24-25 LISTOPADA 2011 ROKU

W dniach 24-25 listopada 2011 r. odbyła się na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II, w salach Collegium Norwidianum, Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Człowiek w pracy i organizacji: perspektywa psychologiczna”. Wydarzenie to było okazją do podzielenia się wiedzą z zakresu psychologii organizacji i zarządzania oraz czasem świętowania jubileuszu 40-lecia pracy naukowej prof. dr hab. Adama Bieli. Konferencję zorganizowała Katedra Psychologii Organizacji i Zarządzania KUL, przy współpracy Towarzystwa Naukowego KUL oraz Koła Naukowego Psychologii Zarządzania KUL. Patronat honorowy nad konferencją objęli: Jego Magnificencja Rektor KUL, Polskie Stowarzyszenie Psychologii Organizacji oraz Narodowe Forum Doradztwa Kariery.

Przewodnim tematem konferencji było funkcjonowanie człowieka w sytuacji pracy oraz w środowisku organizacyjnym. Aktywność zawodowa jest jednym z najważniejszych obszarów w życiu osób dorosłych, który może dawać satysfakcję i poczucie samo-realizacji oraz wpływać pozytywnie na ocenę własnego życia. Na powodzenie w tej sferze wpływa wiele czynników, zarówno osobowościowych, jak i społeczno-ekonomicznych. Człowiek funkcjonujący na rynku pracy jest także przedmiotem wielu badań psychologów zajmujących się organizacją i zarządzaniem, których wyniki pozwalają na pomoc pracownikom w ich codziennych zadaniach zawodowych.

W ramach kilku bloków tematycznych swoje referaty przedstawili zaproszeni goście. Problematykę społecznego kontekstu pracy w burzliwych czasach omówił prof.

dr hab. Augustyn Bańka z Wydziału Zamiejscowego w Katowicach Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej. Prof. dr Imrich Ruisel z Slovak Academy of Sciences na Słowacji przedstawił zagadnienie mądrości we współczesnym świecie, natomiast dr hab. Marian Mráz z Uniwersytetu w Trnawie dokonał hermeneutycznej i filozoficznej analizy pracy i twórczości ludzkiej. Z Wielkiej Brytanii przybył na konferencję prof. dr John Raven, który odniósł się do kwestii: społeczeństwo jako organizacja.

Swoje referaty na temat kierowania zespołem pracowniczym zaprezentowali: prof. dr hab. Barbara Kożusznik z Uniwersytetu Śląskiego, która omówiła psychologiczne uwarunkowania pracy zawodowej, oraz dr hab. Wiktor Adamus z Uniwersytetu Jagiellońskiego, który przedstawił metody ilościowe wykorzystywane w organizacji, zarządzaniu i psychologii, szczególną uwagę zwracając na wielokryterialne metody wspomagania decyzji. Wykład w tej części wygłosił także prof. dr hab. Jan Terelak z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Zaprezentował on psychologiczną analizę przyczyn wypadków lotniczych, odnosząc się do katastrofy smoleńskiej z dnia 10 kwietnia 2010 roku. Omówił między innymi udział błędu pilota jako czynnika ludzkiego w katastrofach lotniczych. Reprezentujący Uniwersytet Wrocławski – dr hab. Stanisław A. Witkowski oraz dr Jagoda Stompór-Świdorska – przedstawili słuchaczom model podejmowania przez menadżerów kluczowych decyzji zawodowych, który może stanowić praktyczną pomoc w analizach psychologicznych różnych typów decyzji.

W sesji „Kapitał ludzki w organizacji i społeczeństwie” uczestniczyli dr hab. Eva Klčovánská z Uniwersytetu w Trnawie, prof. dr hab. Franciszek Piontek z Akademii Techniczno-Hutniczej w Bielsku-Białej oraz prof. dr hab. Kazimierz Albin Kłosiński z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie. Doktor Klčovánská omówiła przyczyny i możliwe następstwa kryzysu współczesnego uniwersytetu. Zapobiec temu kryzysowi może optymalne przygotowanie młodych ludzi do przyszłych powołań i profesji.

Profesor Piontek wygłosił interesujący referat na temat gospodarowania kapitałem ludzkim w aspekcie teorii rozwoju, w którym sformułował hipotezę, że przyjęta koncepcja rozwoju określa i dywersyfikuje sposób zarządzania kapitałem ludzkim oraz definiuje narzędzia wykorzystywane w tym procesie. Z kolei referat profesora Kłosińskiego dotyczył uwarunkowań kapitału ludzkiego stwarzanych przez hinduizm, buddyzm, judaizm, islam, szintoizm i chrześcijaństwo. O religijności i jej znaczeniu w pracy i życiu zawodowym człowieka mówił dr Jarosław Polak z Uniwersytetu Śląskiego. Przedstawił on wyniki swoich badań na ten temat, a także teoretyczny model integrujący zmienne, ważne z punktu widzenia organizacji (efektywność pracowników, zaangażowanie, zachowania obywatelskie, styczość) oraz z punktu widzenia pracowników (satisfakcja, znaczenie, podmiotowość, rozwój osobisty, radzenie sobie z sytuacjami trudnymi).

W ramach konferencji podjęto też ważne kwestie dotyczące doradztwa w zakresie kariery, zainteresowań i preferencji zawodowych. Zagadnienie umiejętności zarządzania własną karierą omówił dr Czesław Noworol z Narodowego Forum Doradztwa Kariery. Zwrócił on uwagę na to, że kariera może być rozpatrywana jako zasób kompetencji, które w sposób ustrukturyzowany pozwalają jednostce na gromadzenie informacji o rynku edukacji i pracy oraz na analizowanie, syntetyzowanie i organizowanie siebie. Reprezentujące Politechnikę Wrocławską – dr Beata Bajcar i dr Anna Borkowska

przybliżyły uczestnikom konferencji profile zainteresowań zawodowych i satysfakcji z pracy w zawodach z misją społeczną. Dr Antoni Wontorczyk z Uniwersytetu Jagiellońskiego podjął w swoim referacie etyczne i społeczne problemy farmakoterapii kierowców z deficytami uwagi, natomiast dr hab. Wojciech Otrębski i dr Grzegorz Wiącek z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II przedstawili teoretyczny kontekst diagnozy zainteresowań zawodowych i przystosowania do sytuacji pracy, wskazując na potrzebę opracowania sposobu pomocy uczniowi z niepełnosprawnością umysłową w efektywnym przejściu ze szkoły na rynek pracy.

Zagadnienie wypalenia zawodowego i zachowań nieproduktywnych jako reakcji na stres było tematem referatu przedstawicieli Akademii Jana Długosza w Częstochowie: dr. hab. Romualda Derbisa (analizował on zmienne pośredniczące w związku stresory–wypalenie u pielęgniarek) oraz dr. Łukasza Baki, który omówił wyniki badań przeprowadzonych w warunkach polskich nad stresem związanym z pełnieniem roli zawodowej i jego związkiem z zachowaniami nieproduktywnymi. Kolejnym podjętym w tej sesji tematem był związek między wypaleniem zawodowym a emocjami i ich regulacjami na przykładzie pracowników usług, przedstawiony przez dr Różę Bazińską i dr Dorotę Szczygieł ze Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej, Wydział Zamiejscowy w Sopocie.

W ostatniej części konferencji, poruszającej kwestie zachowań pracowniczych w kontekście organizacji i rodziny, dr Sylwiusz Retowski ze Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej, Wydział Zamiejscowy w Sopocie, przedstawił model opisujący reakcje pracowników na brak satysfakcji z pracy (tzw. Model EVLN) oraz predyktory różnych form tych reakcji. Wykład dotyczący tej tematyki wygłosiła także dr Barbara Mróz z Uniwersytetu Wrocławskiego. Omówiła ona znaczenie wybranych potrzeb (kompetencji, autonomii, relacji) i ich związki z hierarchią wartości w kontekście poczucia jakości życia w badanej grupie pracowników wyższego szczebla.

Ważny temat podjęła dr Bogusława Lachowska z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Zaprezentowała ona swoje badania, których celem było określenie rodzinnych uwarunkowań intencji odejścia pracownika z organizacji. W badaniach tych uwzględniony został szeroki zakres charakterystyk rodziny, ujętych w dwie kategorie: zasobów i wymagań rodziny, a także zmienne: Konflikt Rodzina–Praca i Facylitacja Rodzina–Praca, będące poznawczymi ocenami stopnia, w jakim rodzina utrudnia lub ułatwia funkcjonowanie w rolach zawodowych.

W ramach konferencji odbyła się sesja plakatowa, w czasie której przedstawiciele środowisk akademickich z całego kraju mieli okazję zdania relacji ze swoich badań naukowych. Wśród wielu prezentacji na szczególną uwagę zasługuje narzędzie do badania preferencji zawodowych i przystosowania do sytuacji pracy u osób z niepełnosprawnością umysłową oraz Kwestionariusz Oceny Decyzji. Poza tym poruszone zostały m.in. takie kwestie, jak zjawisko bezdecyzyjności w karierze czy predyktory kreatywności menedżerów, a także przedstawiono charakterystykę osób wyrażających intencję przedsiębiorczą oraz zagadnienia związane z psychologią szkoleń, psychologią przedsiębiorczości i psychologią pracy. Przybliżono też działania i perspektywy rozwoju Narodowego Forum Doradztwa Kariery. Każdy zainteresowany miał okazję do zapoznania się z ciekawymi tematami oraz do uczestnictwa w dyskusji z autorami referatów przy filiżance kawy.

Bogactwo treści referatów dowodzi troski ich autorów o współczesną psychologię pracy i organizacji. Podejmują oni aktywnie zagadnienia pomocy pracownikom w zwiększeniu efektywności wykonywanych zadań, decydowaniu w kluczowych kwestiach zawodowych i umiejętnym zarządzaniu własną karierą oraz w znajdowaniu rozwiązań sytuacji trudnych w obszarze pracy. Nie bez znaczenia są dla nich także kwestie odpowiednich warunków stanowiska pracy oraz opracowywanie praktycznych metod psychologicznych wykorzystywanych w organizacji.

Obchody jubileuszu 40-lecia pracy prof. dr hab. Adama Bieli rozpoczęły się wykładem Jubilata na temat „Człowiek pytaniem wciąż otwartym dla psychologii”. Uroczyste spotkanie było okazją do przypomnienia dokonań i osiągnięć Profesora, wśród których warto wymienić między innymi piastowanie stanowiska dziekana Wydziału Nauk Społecznych KUL w latach 1993-1998, kierownika Zakładu Psychologii Organizacji i Zarządzania w Instytucie Psychologii KUL oraz kierownika Katedry Analizy Decyzyjnej w Instytucie Zarządzania i Marketingu KUL. Profesor był stypendystą Fundacji Kościuszkowskiej w Stanach Zjednoczonych oraz Fundacji Humboldta w Uniwersytecie Mannheim. Jest autorem ponad 300 prac z zakresu psychologii, filozofii, nauk o zarządzaniu i ekonomii, członkiem Rady Naukowej Episkopatu Polski i Komisji „Iustitia et Pax”, a także przewodniczącym Rady Programowo-Naukowej Narodowego Forum Doradztwa Kariery i członkiem Komitetu Nauk Psychologicznych PAN. Spotkanie było okazją do złożenia życzeń, podziękowań i gratulacji za 40-letnią pracę naukową. Całość obchodów jubileuszu uświetniła uroczysta kolacja, w czasie której w miłej atmosferze wspomniano dokonania Profesora oraz rozmawiano na temat Jego planów naukowych.

W ramach konferencji odbyła się prezentacja pracy pt. *Człowiek w pracy i organizacji. Perspektywa psychologiczna*. Redaktorzy książki – Bohdan Rożnowski i Mariola Łaguna – zadedykowali ją Profesorowi Adamowi Bieli, wyrażając swoje uznanie dla Jego pracy naukowej.

Ewelina Bondyra-Łuczka

Dorota Filipiuk

Instytut Psychologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II